

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó laptulajdonos:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.
Telefon: 14.

Demagógia és kutmérgezés.

A temperamentumos brassói ujság megunta eddigi eljárása egyformaságát. Egészen mostanáig egyes embereket támadott le, magyarpárti vezetőket, kiken keresztül a Magyar Párt s a magyar kisebbség tekintélyét kétségtelenül csökkentette. Most, legutóbbi számaiban, bár tagadni szeretné és elmagyarázni, nyíltan nekiment a Magyar Pártnak is és pedig legagilisabb és legátermettebb vezetőemberünk, Gyárfás Elemér szenátor személyén keresztül.

A célt eddig lehetett rejtegetni. „Nem a szervezetet támadjuk, bűnöket ostromozunk” mondották. De a sorok közül mindig ki lehetett érezni a valódi szándékot.

Ma már a takargatás sem lehetséges. Nagyon kibújt a szeg a zsákból. Tulságosan kilátszik a vége.

Gondoljuk meg, és emlékezzünk vissza. Ki a romániai magyar népkisebbségnek egyetlen képviselője a szenátusban? Ki az, aki a rosszkedvű Bratianu Vintilának szemébe meri és tudja mondani az igazat az öregek tanácsában? Ki szólal fel minden igaz magyar ügy érdekében, s ki állja a vihart, szilárdan, mint szikla, mikor háromszáz torok próbálja tulkiabálni, s ő nem enged igazunkból?

Nem Gyárfás Elemér teszi mindezt?

És nem Gyárfás Elemér volt az, akit éppen a székelység minden választási fogáson, trükkön keresztül urnalopások, erőszakos gazságok közepe is, bámulatraméltó hősies elhatározással nem engedett magától elvenni s minden csalárdság, igyekezet és terror ellenére szenátorának választott, az ország összes megyéi közül egyedül sikerülve keresztülverekedni akarátát — azért, mert tudta, hogy helyesen cselekszik, amit az eredmény igazolt is.

És tovább, ha valaki megpróbálja, hogy a székelység szíve és nagy embere közé hamissággal, álnoksággal éket verjen, nem demagóg-e és nem kutmérgező?

Csak egy pillanatig gondolkozzunk komolyan a kérdésről s feleljünk: lehetséges-e ma, a mai körülmények között a Gyárfás Elemér személyét a Magyar Párttól elválasztani, s tovább farizeuskodni, hogy ő, nem, a Magyar Párt, azt nem támadjuk, az szent valamennyiünk előtt?

Nem lehet, még elgondolni se.

Nagyon csodálkozott egyszer a Brassói Lapok, hogy a Magyar Párt lapja egyszerre emlegette őt a Curen-tullal, Universallal és más, ellenünk gyűlöletet hirdető ujságokkal. Pedig azok, minden hangoskodásuk ellenére is, sokkal-sokkal kevesebbet ártottak

és fognak ártani nekünk, mint amennyit eddig ártott a Brassói Lapok.

Állítom, hogy a Brassói Lapok állásfoglalása a Magyar Párt ellen irányul, a magyarságnak árt. És bizonyítom is.

Ime, itt a bizonyíték, nem kell hozzá sok magyarázat. A bukaresti sajtó sohasem volt tulzott magyarbarátsággal vádolható. Aminek örült, az mindig baj volt nekünk, s amit pedig velünk kapcsolatban szomorúnak láttott, az mindig előrehaladásunk, szellemi fölényünk, sikereink siratásaképpen csegett. Tessék, olvassa mindenk, olvassa a Brassói Lapok is, milyen jóleső öröm és megelégedés érzik ki az alábbi sorokból:

Az erdélyi kisebbségi bankok külföldi kölcsönt kaptak. Súlyos egyenletlenség a kamatok leszállításának kérdésében.

A Magyar Párt kebelében súlyos gazdasági és pénzügyi természetű válság dúl. Néhány hét óta megszakitás nélkül vádolják a Párt több vezetőfőnökét, nyíltan, különböző magyar ujságok hasábjain, valamint zártkörű gazdasági és pénzügyi tárgyu üléseken, hogy a bankok uzoráját segítik elő.

30—36%-os kamatok.

A legsúlyosabb természetű a vádak közül, amelyet az erdélyi magyar politika vezető egyéniségei ellen, kik egyuttal a gazdasági és pénzügyi élet vezérei is, felhoznak, az, hogy éveken keresztül elősegítették a bankuzsorát, úgy hogy a kisebbségi bankok legalacsonyabb kamatlába 30—36% lett.

A legsúlyosabb vádat Gyárfás Elemér szenátor, Erdély egyik pénzügyi vezéralakja ellen emelik, akit nyíltan támadnak meg és azt állítják, hogy a bankuzsora egyik exponense.

A pénz szerepe egy nép életében.

Erdély különböző centrumainak magyar sajtója, amely energikusan merőn szembehelezkedett a Magyar Pártnal, a bankszindikátussal, amely a Párt égisze alatt dolgozik és Gyárfás szenátorral, kihangsúlyozza, hogy a bankok hivatása a nép gazdasági kapacitásának erősítése, emelése, nem pedig az, hogy a népet uzoráskodással, kamatszédéssel kihasználják.

Ezzel szemben a Magyar Párt és magyar bankok vezérei — mondják a magyar ujságok — nem értették át ezt a szerepet, a bankszindikátus pedig sohasem emelte fel tiltakozó szavát a kizsákmányoló uzorakamatok ellen.

A magyar bankok szindikátusának elnökét azzal vádolják még, hogy megszegte szavát, miután megígérte volt, hogy azonnal, amint magyar bankok külföldi kölcsönhöz juthatnak, a létminimumuk fenntartásához okvetlen szükséges percentre szállítják le a kamatlábat, hogy így az iparnak és kereskedelemnek, amely a gazdasági és pénzügyi krízis nyomása alatt szenved, segítségére lehessenek.

A kölcsönt megkapták.

Azonban — mondják a magyar ujságok — a bankszindikátus ezt a kölcsönt megsze-

rezte, szavát azonban nem tartotta be, miután a kamatot csak husz százalékra szállította le s így még mindig uzoránívón maradt.

A vádakra válaszolva Gyárfás Elemér kijelenti:

„Mi idegen tőkét hoztunk, hogy a kisebbségi gazdasági életet és főképpen a magyar lakosságot olcsó hitellel tudjuk támogatni.”

A Magyar Párt és bankszindikátus védekezésére a sajtó új kérdést tesz fel, amely újabb súlyos vádat jelent:

„Hogyha a bankszindikátus megkapta azt a kölcsönt, hogy lehet, hogy mostanáig titkolta és a magyar közönség nem tudta, hol, milyen feltételekkel adták?”

„Hogyan lehet, hogy a kölcsön meg van és a bankok mégsem szállítják le a kamatlábat megfelelő arányban?”

„Hogyan lehet, hogy Magyarországon a tíz százalékos kamatot uzorának tekintik, nálunk a husz százalékosat olcsó kölcsön címen hirdetik?”

Figyelemreméltó, hogy az egyes magyar ujságoknak a Magyar Párt, bankszindikátus és Gyárfás Elemér személye elleni támadásait a kisebbségi iparosok és kereskedők nagy rokonszenvvel fogadják.

Mit mondjanak a románok?

(Dimineața, aug. 16.)

Nem cseng itt ki minden sorból a leplezett, de alig leplezett káröröm? Nem látják, milyen sokszor, milyen gunnyal hangsúlyozza ki a román ujság azt, hogy magyar lapok támadják folyton, megszakitás nélkül — a Magyar Pártot s nagy vezérőfőnökét, Gyárfás Elemért?

Látja a Brassói Lapok is, ha behunyja is a szemét s befogja is a fülét az igazság hangjai elől.

De látjuk mi magunk is, nyitott szemmel, nyílt tekintettel, s ha rágon-dolunk, agyunk magától reagálja:

Brassói Lapok... Kutmérgezés... demagógia... farizeuskodás.

Miniszterjárás a Gyilkostónál.

Mi, kisebbségi sorsban élő székelyek, akik az állam kegyéhez még délibábos közelségbe is alig jutunk, ha csak az Anghelescu-féle iskolatörvényeket, az uradalmi miniszter medvédő rendeletét, a pénzügyminiszter legutóbbi adójavaslatait, illetve már törvényeit, a földművelési miniszter agrárreformját, a közlekedésügyi miniszter vasuti intézkedéseit nem tekintjük azoknak, hiven az ősi tradíciókhoz, jóleső örömmel vesszük tudomásul, ha egy-egy sorsunkra döntő hatással bíró miniszter — ha mindjárt vasuti kocs ablakából is — megtekintésre méltatja a mi girbe-görbének látszó, de valójában természeti kincsekben bővelkedő Székelyföldünket. S hátha még kiszáll vonatjából az exellenciás miniszter ur s beutazza városainkat, falvainkat és természeti csodáinkat! Ugy fogadjuk, mint valami messiást! Persze, mert elhagyottságunkban hiszünk a leereszkedő miniszteri mosolygásokban és ígéretekben, pedig, Istenem, hányszor, de hányszor csalódtunk! De hiába

minden csalódás, mi mégis csak hiszünk, vé-
rünkben van a hiszékenység.

A napokban inkognitóban három minisz-
ter látogatott el hozzánk. Megtekintették a Gyl-
kostót. Nagyon örvendünk ennek, hogy a mi
Gyilkostónkat miniszterek látogatják s mondjuk
meg őszintén, úgy titokban, lelkünk mélyén fel-
fel csillan a remény: „No, most már csak lesz
valami!”

Miniszter Urak!

Mint gyergyói ember, midőn köszönetet
mondok fáradságukért, engedjék megkérdez-
nem, hogy a látottak alapján, mert utazni lehet in-
kognitóban, de látni és aztán hallgatni nem sza-
bad, terveztek-e valamit a Gyilkostó érdekében?
Mert az a tő és környéke nemcsak a mienk,
Gyergyóé, a székelyeké, Erdélyé, hanem az
egész országa is ám! s egy kis nekibuzdulással
pénzzel az egész világgá is lehetne tenni.

A magyar uralom idején egyszer egy mi-
niszter járt az akkor még ismeretlen Gyilkos-
tónál s utána hamarosan kiépült „Pokoltor-
káig” a világ egyik legszebb útja.

Miniszter Urak!

Engedjék meg, hogy mint természetbarát,
kinek fáj, ha természetes csodáink kiaknázatlan-
ul maradnak, ha paragon hevernek, arra kér-
jem, hogy amit egy magyar miniszter merész
nekilendüléssel megkezdett és oly szépen foly-
tatott — s ha a világháború ki nem tör, be is
fejezett volna — fejezzék be hármán! Építsék
ki Békásig a megkezdett utat, melynél szebb
aligha lesz a világon. Nagyon jó befektetés
lesz ez közgazdasági szempontból, de egyene-
sen szenzációs lesz turisztikai szempontból. Lét-
érdeklünk, hogy az idegenforgalmat növeljük,
mert akkor, amikor ezáltal megnyitjuk a nemes
valuta útját befelé, korlátot vonunk a mi szer-
telenül kivándorló valutánk elé, melyet az élel-
mes osztrák, olasz, svájci vállalkozók oly mo-
hón besepernek. Éppen turisztikai téren.

Aztán ugyebár, látták és meg is csodálták
az „Oltárkő” nevű, teljesen izoláltan álló, fön-
ségesen szép kolosszális sziklát? — ilyennek
indulhatott valamikor a „Babilon tornya” —
minő fontos dolgot lehetne e helyen terem-
teni. Külföldi mintára a szikla oldalába erősít-
ett, vasrudakra épített és korláttal ellátott szer-
pentine ösvényen lehetővé téve a sziklára fel-
jutást, melyen ember még a világ teremtése óta
nem járt s ott egy korláttal körükerített mesz-
szilátót építeni, oly szenzációs, oly elragadó erő-
vel bírna, mely alul még a kényes izlésű kül-
föld sem tudna megszabadulni.

Aztán ki kellene takarítani a benne levő
fatömeget magát a Gyilkos tavat is. Sport szol-
gálatába avatva e tavat, nyáron uszás, evezés,
téli korecsolyázás különböző téli sportokkal.
Előreláthatatlan perspektivákat jelentene.

Mennyi csodás dolgot lehetne itt terem-
teni. Csak szív kell és lélek hozzá, csupán a
látás nem elég. Remélem, az itt járt miniszter
urak is mindezeket elgondolták s tán még több-
bet is, hiszen az országnak felelős sáfárai, s ha
mégis figyelmüket mindezek kikerülték volna,
ugy ajánlom, hogy még egyszer ránduljanak ki
a Gyilkostóhoz és a fent elmondottak és látot-
tak alapján cselekedjenek úgy, hogy az utókor
kalaplevéve emlegesse neveiket.

Ezek előrebocsátása után még két dologra
vagyok bátor felhívni a figyelmet:

A régi, szép stílusban épült, még mindig
tetemes pénzösszeget érő volt esendőraktanyát
rendbe kellene hozni s nem „senkiháza” mód-
jára önmagában felőrlődni hagyni, hanem meg-
felelően kijavítva, menedékház vagy szállóvá
átalakítva, a turisztika szolgáltatába lehetne ál-
litani. Vétkes mulasztás rombadólnak tenni
ki ez épületet akkor, amikor a helyzet az, hogy
ha a gyergyószentmiklósi közbirtokosság a kö-
zelmultban minden dicsőreget megérdemlően,
horribilis összeggel fel nem épített az egyetlen
menedékházat, mely egyben szálló is, a kirán-
dulóknak közönséges favágók módjára fák lomb-
jai alatt kellene átaludják az éjszakát.

A második kérdés a tő pisztrángjaira vo-
natkozik. Jelenleg a helyzet az, hogy ha a ki-
ránduló ebédje, vagy vacsorájához egy adag
pisztrángot kér, — ami a legtermészetesebb a
világon — a szállodás szerényen, restelkedve

jelenti ki, „Szívesen adnék uram, de nem lehet,
még ha 1000 lej is fizetne egy adagért, mert
amit kifognak, szigorúan ellenőrzik és mind be-
szállítják Bogdán méltóságos urnak Bukarestbe.

Bogdán méltóságos ur pedig 4000 lej évi
haszonbért fizet az egészért.

Nem tudom, ottjárásuk alkalmával kap-
tak-e Exellenciádék bár egy-egy kis adag pisz-
trángot, mert minekünk a szállodás azt mon-
dotta, „még a minisztereknek sem adhatok Bog-
dán méltóságos ur engedélye nélkül.” Ha ez
igy van s tényleg nem jutottak egy-egy kis
adag pisztránghoz, mi gyergyóiak, nagyon saj-
náljuk az esetet, de csak sajnáljuk. Szégyelni,
hát ezt is lehetne!

Miniszter Urak!

Hozzák meg nekünk, akik a „Gyilkostó”
sorsát szívünkön viseljük, azt az örömet, hogy
a jövő nyári szezonban alkotó, teremő munka
zajától legyen hangos a még ma csupán kirán-
dulók csevegése és örömköltéséről visszhangzó,
csodaszép Gyilkostó környéke.

Angi Balázs.

Borszékiürdői megfigyelések.

Multkori számunkban egy borszéki levél
jelent meg, mely többek között arról panaszkod-
t, hogy ma holnap a székely fürdő teljesen
elveszti magyar karakterét és nemsokára talán
maguk székely tulajdonosai sem fognak ráis-
merni tulajdon gyermekükre.

Most a napokban újból ezzel a panasszal
fordultak szerkesztőségünkhez s egy közöztünk
élt, Borszékiürdőt eddig alaposan ismert ismer-
rösünk arról panaszkodott, hogy az idén egy
teljesen más karakterű fürdő állott előtte, ahol
egyaláltal eligazodni nem tudott, habár a jelző-
táblák rengetege torzysult eléje, de egyetlen-
egy táblán sem talált nemhogy magyar, de még
német nyelvű feliratot sem.

Istenem, milyen lelki sötétség és minden
jó érzés hiánya kell ahhoz, hogy akkor, mikor
az állítólagos sovén magyar uralom idejében is
minden prospektus és felirat az erdélyi három
nyelven volt elkészítve, most minden csak egye-
dül az állam nyelvén van kiírva, mintha Bor-
szék nem is lenne székely fürdő, tulajdonosai
nem is lennének székelyek s vendégei között
sem lennének magyar, német és egyéb nemze-
tiségűek!

Milyen más a művelt külföld, ahol nagyobb
idegenforgalmu városok állomásain, főterein a
rendőrök mellükön jelzőtáblácskák vannak
ellátva, hogy: „én magyarul, németül, angolul,
franciául stb. tudok”.

Milyen tapintatlanság kell ahhoz a tulaj-
donos két székely nagyközség: Ditró és Szár-
hegy községekkel szemben, akiknek a bérletár-
saság az egész fürdő- és borviz üzemét évi
191.000 lej évi készpénz bérleti összeget fizet,
s amelyekhez napról-napra újabb és újabb ké-
résekkel fordul a vállalat, amelyek mind pénzbe
vágó kérések!

Talán a két község is egyszer csak öntu-
datra ébred és alkalmazni fogja a vállalattal
szemben azt a közmondást, hogy: amilyen a
mosdó, olyan a törölköző.

A két község megtette a vállalattal szem-
ben, aki szerződésellenesen megbolygatta a Fő-
kutató, amelynek következménye lett a híres
„Lobogó fürdő” elvesztése, hogy nem érvénye-
sítette a vállalattal szemben szerződésadta jo-
gait; megtette azzal a vállalattal szemben, amely
a birtokosságot nehéz agrár kisajátítási ügyé-
ben egyetlen egy újjal sem támogatta, de bele-
tud nyulni erőszakosan egyes villa- és telek-
tulajdonosok legegényibb magántulajdonába is;
— de elfelejti ez a vállalat, hogy kulánteria
nemcsak a tulajdonos székely közbirtokosságot
kötelezi, hanem azt is, aki ezen kulánteriából
anyagi előnyöket is élvez.

És még azt mondják, hogy mi: magyarok
nem vagyunk toleránsak!

Ugy látszik, hogy gavalléroknak mindig
csak nekünk szabad lenni!

Aragonit disztárgyak
Sándory könyvkereskedésben.

A ditrói telekkönyvi átalakítás.

(Válasz az aug. 5-iki számban megjelent
cikkre.)

Elvben ellensége vagyok a hirlapi polé-
miának. És ellensége vagyok főképp annak, hogy
közügyeket hirlapi vita tárgyává tegyünk mind-
addig, amíg azokról a tényeknek megfelelő pon-
tos információink nincsenek, vagy amíg az
ügyek arra kellőképpen meg nem értek. A Gyer-
gyói Ujság néhány előbbi számában már eddig
is jelent meg egy-két cikk a ditrói telekkönyvi
átalakítással kapcsolatban s ezek a cikkek sem
árultak el nagy tájékozottságot sem az átalakítás
lényegének kérdésében, sem a községnek az ezzel
kapcsolatos ténykedései és anyagi ereje tekin-
tetében.

Azonban, minthogy a cikkek lényegével:
az átalakítás fontosságának hangsúlyozásával
egyetérttek: nem tartottam szükségesnek azokra
reflektálni. A lap aug. 5-iki számában azonban
egy olyan tartalmu cikk jelent meg, amelynek
írója nemcsak hogy szintén téves információk
alapján ítéli meg a helyzetet, hanem a község
vezetőségét és a községtanácsot olyan színben
igyekezik feltüntetni, mintha az átalakítással kap-
csolatos kérdések kezelésében hanyagság és nem-
törődömséggel lehetne vádolni. Mint ditrói ügy-
véd, aki 10 évi itteni működésem óta a község-
tanácsnak is tagja vagyok s az itteni telekkönyvi
állapotot tökéletesen ismerem, kénytelen vagyok
most már erre a cikkre reflektálni és az abban
foglalt vádak határozottan visszautasítva til-
takozni az ellen, hogy a község vezetőségét a
közvélemény előtt bárki is ilyen színben pró-
bálja feltüntetni.

Tény az, hogy az átalakítás óriási fontos-
ságu kérdés; tény az is, hogy ezt csak nagy
anyagi áldozatokkal lehet keresztülvinni, s mint-
hogy az állam a költségeket nem hordozza, a
község kénytelen megtalálni a módot arra, hogy
az átalakítás költségeit előteremtse. Ezért ha-
tározta el a községtanács a holdankénti 10 lejes
adó kivetését, amely évenként mindaddig lenne
fizetendő, amíg az átalakítási munkálatok szük-
séssé teszik. Hogy ezen adó igazságosan ki-
vethető és beszédhető legyen: természetesen
tudni kellett, hogy a községi polgárok a jelenben
mennyi ingatlannak vannak a tényleges birtok-
kában és tulajdonában. Az a bizottság, amelyet
a tanács ezen munka elvégzésére beállított a
községi bíró és jegyző ellenőrzése mellett tehát
arra volt hivatva, hogy a telekkönyvi átalakítás
céljait szolgáló ingatlan-adóalapot a lehetőség
szerint pontosan megállapítsa és lajstromozza;
ez volt tehát a legelső lépés, amelyet az átala-
kítással kapcsolatban meg kellett tenni, mert
ebből kellett megteremteni a szükséges anyagi
erőt. Ez a munka tehát kétségtelenül az átala-
kítási munkálatokhoz tartozik s költségei szintén
az erre szolgáló adóalapról fedezendőek. A cikk-
író tehát tévedett és épen a lényegben tévedett,
mert a bizottság munkáját úgy tünteti fel, mintha
az nem az átalakítás megkezdéséhez szükséges
előmunkálat lenne.

E munkálatok nagy nehézségekkel járnak
és hosszú hónapokat vesznek igénybe, mert a
tagosítás befejezése után az ingatlanokban tör-
tént tulajdonváltozásokat a tagosítási birtokívek
nem tüntetik fel s így Ditró összes birtokosait
meg kellett idézni, hogy a tagosítás után beál-
lott tulajdonváltozásokat okiratokkal igazolják.
A nehéz munkával elfoglalt lakosság azonban
az idézésekre pontosan megjelenni nem tudott,
másképp egyes bonyolult birtokviszonyok ren-
dezése is igen sok időt vett igénybe s emiatt a
munka gyorsan nem haladhatott, de most már
rövid időn belül befejezéshez közeledik.

A cikkírónak az az állítása, hogy az adó-
alap megállapítása legtöbbször „hasból” történt,
az alkalmazott kifejezést tekintve, nem való egy
komoly cikk keretében, a lényeget tekintve pedig
megint csak nagy tévedés, mert a bizottság a
lehetőség szerint mindig a felek által bemuta-
tott okiratok alapján igyekezett a birtokállo-
mányt megállapítani s én magam is mint ügy-
véd igen sok esetben adtam hivatalos igazol-
ványt a bizottság előtti felhasználásra arról,
hogy egyes polgárok mikor és milyen ingatta-
nokokat adtak vagy vettek s hogy az erről szóló

szerződések mikor és milyen iktatószám alatt adták be a telekkönyvi hatóságokhoz. Ugyesintén többször személyesen meggyőződtem, hogy azon polgárok ingatlanairól, akiknek ügyét már letárgyalták, teljesen tiszta kép nyerhető a feltekintett lajstromokból.

Ezek előbeocsátása után megnyugtatóan a cikkirót, hogy az átalakítás ügyét senki sem gátolta és gáncsolta s az csupán az anyagi erő hiánya miatt szenvedett mindig késedelmet. Azonban, ha az adóalap tisztázva lesz, a község az adót be is fogja hajtani s mihelyt annyi pénz áll rendelkezésre, a további lépéseket haladéktalanul megteszi. Mert ehhez a célhoz is a legfőbb eszköz a pénz. Az átalakítás lebonyolítása hosszú éveket vesz igénybe még akkor is, ha meg lesz hozzá a szükséges anyagi erő, tehát ezt a kérdést erőltetni és idő előtt megoldani nem lehet, mert aki a székely nép mai anyagi helyzetét ismeri, az tisztában van azzal is, hogy még a holdankénti 10 lej beszédese sem fog könnyen menni s így kérdéses, hogy mikor és hogyan gyűl össze akkora összeg, hogy az átalakítás egyes fázisai successive keresztülviheők legyenek. A nehéz anyagi helyzettel küzdő néptől pedig az adó felhajtása csak kiméletes módon történhetik s a jelenlegi tanács még az átalakítás igen fontos kérdését sem óhajtja az utolsó párna lefoglalásával is megoldani, tehát nem is tehető felelőssé, ha ez a nagy horderejű és hatalmas összegeket felemészítő kérdés nem oly gyors léptekkel halad előre, mint ahogy azt egyesek az íróasztalnál kiszámították.

Dr. Puskás Levente,
ügyvéd.

Kérelem a város közönségéhez.

Az Aradon székelő Ipartestületek Szövetsége folyó évi közgyűlését szeptember hó 9-én Gyergyószentmiklóson fogja megtartani, mely alkalommal Erdély és Bánát minden részéből nagyobb számú kiküldött fog érkezni városunkba.

A helyi Ipartestület tisztelettel felkéri a város nagyrabecsült közönségét, hogy a kiküldöttek részére 1—2 éjszakára szállást adni sziveskedjék.

A elszállásolást végző bizottság a napokban fel fogja keresni mindazon lakástulajdonosokat, kik e célra szállást biztosíthatnak s mi ez alkalommal a magunk részéről is kérjük a város lakosságát, hogy tevékeny iparosainkat ezen működésükben a legnagyobb mértékben támogatni sziveskedjék.

Szakácskönyv.

Szász Mártonné Bene Ilonka magyarrégeni református lelkésznő kiadásában közelebből kerül ki a nyomdából a legújabb kiadású szakácskönyv. Több, mint nyolcszáz receptet tartalmaz. Komoly munka eredményeképpen látjuk a kész könyvet.

Makkay Sándorné, református püspök felesége irt a könyvhöz előszót, melyben így vélekedik róla:

Nagyon fontos dolognak tartom egy jó szakácskönyv megírását és megjelenését a mai időkben, mikor a modern nőnevelés sokoldalúsága mind kevesebb időt enged a konyhaművészet gyakorlásának. Azért örömmel ajánlom Szász Mártonné Bene Ilonka könyvét minden asszonytestvéremnek, mert érzem, itt nem egy hirtelen elszánásról, egyszerűen egy szakácskönyv kiadásáról van szó, hanem egy háziasszonyi tapasztalatban gazdag és odaadással folytatott munkájának gyümölcseit látjuk nagy csokorba gyűjtve. A szerző szerette és szereti a főzést, a háztartás munkáit, azért a könyv nagy segítség az új háziasszonyok számára, akikkel megszeretteti a reájuk bízott nehéz, de kedves kötelességüket, mert még a kezdő is megérzi a könyv olvasásánál, hogy a szerző a gazdasszonykodást nem kényszermunkának tekinti, hanem egy boldog szolgálatnak.

A tapasztalt háziasszony pedig örömmel

kell fogadja e sokoldalú és változatos tartalmú könyvet, mert közüle a leggyakorlottabb is talál benne bőven újat és hasznosat a maga számára.

A könyvet Gyergyószentmiklóson, a Sándory-nyomda készítette. Megrendelhető a szerzőnél (Szászné, Bene Ilonka, Reghin, ref. papi lak). Ára 100 lej. A könyvre előjegyzéseket elfogad a Sándory-nyomda is.

HIREK.

„Ne profanizáljuk a Magyar Pártot, jó urak! A Magyar Párt mindnyájunknak oszthatatlan és érinthetetlen tulajdona, melynek sohasem lehet feladata az, hogy egyesekről lemossa a gyalázatot... De tisztátalan kézzel ne merészeljünk a Magyar Párthoz nyulni.“

Mit gondolnak, mi ez? Nem hiszik esetleg, hogy mi mondjuk a Brassói Lapoknak, kérve őt, hagyja már abba a magyar egységet erősen bontogató, ellenségörvendező okvetetlenkedéseit?

Nem kérem. Ezt a Brassói Ltpok üzenni, Nekünk. Hogy tudniillik mi ne nyuljunk a Magyar Párthoz tisztátalan kézzel.

Vajjon miért mondja ezt?

Talán monopolizálni akarja magának a piszkos kezét és pártbontást, mint Bogdán a Gyilkostó pisztrángját.

De hiszen nekünk ebből, a Brassói Lapok fegyvereiből, ugyse kellene.

Mit gondolnak, mi ez?

Nem arcátlanság?

— Aszfaltozunk. A városi költségvetés és az aszfaltozásra előirányzott összegek jóváhagyása nyomán újra megindult Gyergyószentmiklóson az aszfaltozás munkája. Először a meglévő járdák hibáit javították ki, most a piaci sétányon dolgoznak s folytatják az Unió; Gimnázium, Szárhegyi, Gábor Áron utcák és tovább. Lassanként így egészen messze fogunk száraz lábbal ősszel és tavasszal is eljutni.

— Műsoros este az Ipartestületben. A gyergyószentmiklósi Ipartestület kulturosztálya 12-én, vasárnap este az Ipartestület helyiségeiben jól sikerült műsoros estét rendezett. Programmon élőképek, Szász József és Strasszer József népdalai, Takács Lajos hegedűszólója, Nádý Iluska és Hegyesy Lajos tangója, Csiby Borezi spanyol tánca, György Annuska, Polgár László, Csergő Rózsika, Csergő Nándor, Szász Margit és Biró József magyar tánca, és Török Rezső parasztkomédiája szerepeltek, ez utóbbi Portik Lajos, Sáska Annuska, Szakács Irénke, Albert Ilonka, Strasser Vilmos, Horváth Béla és Sztakies János előadásában. A táncszámokat Jámor táncitanár és Halász Olgica tanították be. A szüneteket dr. Gaal Alajos orvos konferánssza tette rövidkévé. A műsor minden egyes száma és szereplője nagy tapsokat kapott az Ipartestület kertjét zsufolásig megtöltő közönségtől, amely a legjobb hangulatban táncolta át az egész éjjelt.

— Halálozás. Márton Margitka, Márton György gyergyószentmiklósi mészáros leánya, folyó hó 13-án, hétfőn, hosszú szenvedés után, 16 éves korában elhunyt. Temetése 15-én délután volt nagy részvét mellett.

— Adományok a Gyergyói róm. kath. Árvaháznak. A helybéli dalegylet 200, Sipos Károly 100, Kovács László főpincér 664, Sándor Istvánné 100, a gyergyószentmiklósi Ipartestület kulturosztálya kerti mulatságának jövedelméből 512 lejt adományozott. Isten fizesse!

A gondnokság.

— A Gyilkostó mellől. Örvedetesen emelkedik a gyergyóiak eddig is kedvelt kirándulóhelyének, a Gyilkostónak népszerűsége. Naponként sokan keresik fel a természeti szépségekben oly gazdag vidéket, ünnepeken pedig rendszerint annyi a kiránduló, hogy a fellendülő forgalommal igazán meg lehetünk elégedve. — A legutóbbi vasárnapon többek között az Első Erdélyi Általános Biztosító Társaság kolozsvári, aradi, brassói, csikszeredai, gyergyószentmiklósi és szárhegyi tisztviselői rándultak ki a Gyilkostóhoz a népszerű központi igazgató, Rácz Albert vezetésével. A messzi és különböző vidé-

kekről összegyűlt kirándulók nemcsak a természeti szépségektől voltak elragadtatva, hanem a Közbirtokosság menedékházában kapott kiszolgálással is erősen meg voltak elégedve. Kellemesen töltötték el itt az időt valamennyien és valószínűnek tartjuk, hogy emlékeik, elbeszéléseik nyomán még mások is sokan fognak hozzánk jönni.

— Köszönetnyilvánítás. Ez uton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik az Ipartestület Kultur-osztályának lámpionos estélyén megjelentek és működésükkel, vagy anyagi támogatásukkal az estély sikerét elősegítették.

Tisztelettel: Az elnökség.

— A tg-mureşi Kereskedelmi Iparkamara közleménye. Az a körülmény, hogy Marosvásárhely a Gyergyószentmiklóssal való telefonbeszélgetéseit csak Szászrégenen keresztül, a nagyon igénybe vett szászrégeni posta közvetítésével képes ma lebonyolítani, a marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamarát arra bírta, hogy a bukaresti Posta és Távirat Vezérigazgatóságnál helyrehozását, újra üzembehelyezését kérje az 1920. tavaszáig már használatban volt közvetlen Marosvásárhely—Parajd—Gyergyószentmiklós közötti telefonvonalnak. A kamara akciója sikerre vezetése érdekében a marosvásárhelyi, szászrégeni és gyergyószentmiklósi városi tanácsoknak is kérte a közreműködését. Most a bukaresti Posta Vezérigazgatóság arról értesítette a kamarát, hogy bár a folyó évben költségvetési alap hiányában nincs módjában a kérést teljesíteni, már gondoskodott azonban arról, hogy a kívánt közvetlen telefonösszeköttetés a jövő esztendőben okvetlenül megteremtessék.

— Gyújtó villám. Pénteken, 17-én késő délután zivatar vonult el Gyergyó fölött. A villám Alfaluban a Balázs I. Márton lakásával szemben lévő házba becsapott és azt felgyújtotta. A gyergyószentmiklósi derék önkéntes tűzoltók a hír vételekor azonnal Alfaluba siettek nagy tűzifecskendőkkel, hogy alfalvi kartársaiknak segítségükre legyenek a vész leküzdésében.

* Sörfőző Aggház-utca 6. szám alatt egy jó borpince kiadó. 3—1

* Eladók használt, de jókarban levő butorok. Megtekinthetők az örmény plebánián.

Afrikai kirándulás.

Stein Jakab, gyergyószentmiklósi, Olaszországban tanuló medikus írja le afrikai benyomásait az alábbi érdekes kis cikkben.

A husvéti vakációban az olasz Fascizta szövetség egyetemi hallgatói részére tanulmányi kirándulást rendezett: Afrikába. A kirándulásra több ezerre menő diák jelentkezett, de De Bono tábornok, az afrikai gyarmatok kormányzója csak 150 diáknak garantált nyugalmas kirándulást és így április 8-án este dr. Gr. Caracciolo parancsnoksága alatt csak 150-en szállhattunk a Garibaldi luxushajóra. Szégyen, de meg kell vallanom, kissé furesán éreztem magamat, mikor a hajó ének, tánc és zene kíséretében elhagyta a vén Európát. Hiába, 19 éves koromig még nem láttam nagyobb vizet, mint a Békényt és a Marost.

Már mindjárt elutazásunkat követő napon gyönyörű látványban volt részünk. Áthaladtunk azon a keskeny szoroson, amelynek északi oldalát az Apennini félsziget, déli oldalát pedig Sicilia szigete határolja. Olyan megkapóan, olyan egyszerűen tárult elénk e természeti szépség, hogy önkénytelenül is eszembe jutott Gereöffy Csanád tanítóm, ki először tanított arra, hogy mi a sziget és mi a félsziget.

Délután, husvét hétfőjén kikötöttünk Siracuzában, ez a legdélibb sicíliai város. 38 fok meleg. Arravaló tekintettel, hogy csak 4 órai idő állt rendelkezésünkre, kocsikkal rohantunk az ókori romokhoz.

Siracusa régészeti szempontból Európa legértékesebb városa. Még a föníciaiak alapították. Ott találhatók nyomai a görög tyrannusok hatalmának, mely végül is meghajolt Róma mindent leigázó hadserege előtt s az amphiteatrum, a véres gladiatorjátékok színhelye oda került a görög színház klasszikus és méltóságteljes lépcsőzeteinek tőszomszédságába.

Nem messze a romoktól áll San Giovanni kolostora, ahol meglátogattuk a Kr. utáni első századokból fennmaradt katakombákat is. Sötét talárba öltözött szerzetes pislákoló gyertyafénye mellett haladtunk el a csontokkal telt kőkoporsók előtt s láthattuk azt a barlangot is, ahol Szent János Pál apostol látogatását fogadta.

Szinte részegülten a látottaktól, kellemes hangulatban szálltunk hajónkra, hogy folytasuk utunkat Afrikába. Minél közelebb értünk Afrikához, annál jobban éreztük a Földközi tenger hatalmát, már jobban táncolt a tenger, este nagyobb volt a szél s nappal nagyobb a meleg.

Kedd délután 4 órakor tört ki a hatalmas üdvívalgás: Terra, Terra, ekkor pillantottuk meg először azt a szürke sávot a láthatár szélén, amely a sötét világrész összes sejtelmét jelentette számunkra. Sötétedett már, mikor partot ért a lábunk, megbámultuk a kikötésnél segédkező néger matrózokat, a parton fehérlő barakánok (arab köntös) sorát, a sötétlő égbe bele nyúló minareteket és karcsu pálmákat.

Hiába voltunk fáradtak, hiába adtak puha szállást, huzott valami az ismeretlen egzotikum felé s alig raktuk le podgyászsunkat, máris nekiindultunk a felénk sötétlő városnak. Először az arab negyedet látogattuk meg. Szűk sikátorok, lapos tetejű agyagkunyhókkal. Még nyitva voltak az üzletek, sorjában ültek az ajtók előtt a csendes tulajdonosok. Bényitottam egy kávéházba; Szalem alejkumm! üdvözöltek, helyet foglaltam a gyékényen egy szimpatikus ifjú mellett. Tizen voltunk a kávéházban, nyolc bennszülött és két európai, a vendégek egyik része hosszú szópókájú nargiléből szívta az ópiumot, a másik része törökkávét ivott.

Beszélgetni kezdtem a mellettem ülő ifjával: megkérdeztem, van-e felesége. Szomorúan válaszolta, hogy nincs, mert szegény vagyok; itt ugyanis az a szokás, hogy az asszonyokat vásárolják, egy-egy asszonyért elkérnek 1000—2000 lírát, kinek minél több a pénze, annál több a felesége.

Gyergyói leányok! Ti, amikor a hazai bálokon egy-egy hevesebb charleston közepette Afrika szabad lányának gondoljtok magatokat, nagyon, de nagyon távedtek: nem úgy áll a bál, itt már 12 éves korukban lakatra rakják a leányokat és csak akkor hagyhatják el kunyhójukat, amikor megjelenik az addig ismeretlen férj, hogy átvegye az apa hatalmát.

Vegyes érzelmekkel hagytam el a kávéházat s hazamenet átsétáltam Tripolisz Népszínház utcáján, ahol tetovált képű arab nők és hatalmas orrkarikákkal ellátott néger nők hivatgatnak olcsó szerelemre.

(Vége köv.)

SPORT.

A magyarok nagyhete az olimpiáson.

Mező Ferenc, Keresztes Lajos és a kardcsapat világbajnokságai után a pénteki és szombati versenyek újabb nagyszerű magyar sikereket hoztak.

Az egyéni kardvívás világbajnokságát vívó Terstyánszky Ödön alezredes nyerte. 2. Petschauer Attila. 5. Szintén magyar: dr. Gombos Sándor.

A magyar uszógárda is fényesen szerepelt. A 4x200 méteres uszó staféta döntőjébe veredte magát a nagyszerű magyar staféta és valamennyi európai nemzet együttesét megelőzve, USA, Japán és Kanada mögött a negyedik helyet könnyen biztosította magának 9 perc 57 mp. igen jó idővel.

A szombati nap szenzációja azonban Bárány István gyönyörű szereplése a 100 méteres gyorsuszásban. Európa összes uszói közül csak neki sikerült bejutni a hatos döntőbe. Amerika, Japán, Kanada és Argentína uszósodái között még a legvérmesebbek is csak az 5. vagy 6-ik helyet várták Bárány részére. A bravuros magyar uszó azonban csodát művel, maga mögött hagyja négy világrész világrekordereit és 59.8 mp. európai rekord idő alatt könnyen biztosítja magának a második helyet. Így a magyar uszók

mentették meg a vén Európa becsületét az új világ fenomenjeivel szemben.

Szombat este még egy magyar világajnokságot hozott. Kocsis Antal megnyerte a boxolás légsúly világbajnokságát.

Szép eredményekkel a magyarok így a világ összes nemzetei között is tudták maguknak biztosítani a kilencedik helyet. Végeredmény: 1. Amerika. 2. Németország. 3. Hollandia. 4. Finnország. 5. Franciaország. 6. Svédország. 7. Olaszország. 8. Schweiz. 9. Magyarország. 10. Anglia. 11. Kanada. 12. Argentína. 13. Csehszlovákia. 14. Dánia. 15. Japán. 16. Lengyelország. 17. Esztország. 18. Egyiptom. 19. Ausztrália. 20. Norvégia. 21. Jugoszlávia. 22. Délafrika. 23. Ausztria. 24. Luxemburg. 25. Spanyolország. 26. Új-Zeland. 27. Haiti. 28. Belgium. 29. Csile. 30. Fülöp-szigetek. 31. Portugália.

A többi 16 nemzet — köztük Románia is — bár egyetlen harmadik helyet sem tudott szerezni s így egyáltalán helyezéshöz sem jutott.

Magyar sikerek a párisi diákolimpiáson.

Diszkoszvetésben világbajnok Komlós István 40.28 m. dobásával. Regős, a harmadik helyezett is magyar.

Súlydobásban Bácsalmási 13.90 m. dobásával második lett.

400 méteres síkfutásban Magdics második.

Törvívásban Magyarország csapata harmadik.

Fotball-torna eredménye: Világbajnok Magyarország. 2. Olaszország. 3. Csehszlovákia. 4. Franciaország.

Benke-kupamérkőzés.

Szombaton és vasárnap kezdődnek Kézdivásárhelyen a Benke-kupamérkőzések. Ez alkalommal a gyergyói tenniszgárda méri össze erejét a kézdivásárhelyivel.

A győztes csapat az udvarhelyi, csikszere-dai és sepsiszentgyörgyi csapatok közti sorsolás alapján mérkőzik tovább.

Vásárhelynek különösen nőjátékosai elsőrendű formában vannak s így a gyergyói gárdának nemcsak teljes tudásával, hanem egész lélekkel is kell küzdelembe mennie, ha győzelmet akar aratni.

F. hó 26 án, vasárnap, a ditrói tenniszszek egy kellemesnek ígérkező tenniszdélután rendeznek, melyre Gyergyó legjobb játékosait kérték fel játszani. A tenniszdélután iránt nagy az érdeklődés

NYILTTÉR.)*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik boldogult leányunk, illetve testvérünk elhunytá alkalmával részvét-nyilvánításukkal s a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ez úton mondunk köszönetet.

Gyergyószentmiklós, 1928. aug. 17.

Márton György és családja.

Tudomásunkra jutott, hogy aláírásunkkal váltók vannak forgalomban.

Miután egyikünk sem irt alá eddig semmiféle váltót, figyelmeztetünk mindenkit, hogy az ilyenek hamisítványok.

Gyergyószentmiklós, 1928. aug. 15.

Id. Géczy István,
Ifj. Géczy István.

*) E rovat alatt közlöttékért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

A Romfeld-féle vendéglőben
naponként frissen csapolt
BÜRGER-SÖR
és kitűnő asztali borok.

26—19

Állandó étkezés. Olcsó árak.
Lovak részére istálló.

Szíves pártfogást kér Kulesán kezelő.

SÁNDOR ISTVÁN

szobafestő és mázó
Gyergyószentmiklóson.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát izléses, tartós kivitelben.

Szobafestést

a legdivatosabb mintákkal tetszés szerinti színekben a legjutányosabb árszámítás mellett vállal.

Festéküzletében

mindenféle por- és olajfestékek minden színárnyalatban bármily mennyiségben, olajok, kenékek, ecsetek, festéshez való cikkek nagy választékban, a legjutányosabb árak mellett.

Megkeresésre

szívesen szolgál mintázott árajánlattal.

26—11

Ha bármily kivitelű modern, jó és olcsó

BUTORT

52—8

akar, ne sajnálja a fáradságot és forduljon bizalommal Ambrus István műasztaloshoz (Valea-Strâmbă) Tekerőpatak.

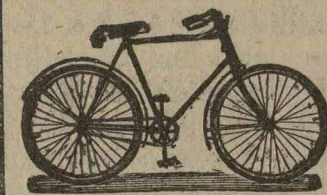
Időnkint kész hálószobák is kaphatók.

Varrógépek
kerékpárok
gramofonok
és lemezek

legolcsóbban

BOCSKOR MARGIT & Co.
Gheorgheni, jud. Ciuc.

52—17

Óráat javít

szakértelemmel és jutányosan 14

Stein Salamon

órás és ékszerész (postával szemben)
Szemüvegek orvosi rendelésre.

Aki

valamit venni vagy eladni akar,
hirdesse a

„Gyergyói Ujsá“-gban.

A Székelyvidék
magyarságának
egyetlen függet-
len napilapja

MAROS

Pártoljátok!
Szeressétek!

Ára 2 lej. Ara 2 lej.